

EVA: 2018-1211-1218
Številka: 00702-69/2020/12
Datum: 17. 9. 2020

Mnenje o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) je v mnenje prejela Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor RS) predložila skupina poslank in poslancev (prvopodpisana Maša Kociper).

Posredovani predlog predlaga skrajšanje prehodnih obdobj za uveljavitev višjega odmernega odstotka za odmero pokojnine s šest na tri leta in s tem hitreje izenačenje odmernih odstotkov za moške in ženske. Izpostavlja, da bi morali tisti moški, ki bi želeli imeti starostno pokojnino za 40 let pokojninske dobe odmerjeno v višini 63,5 %, po veljavni zakonodaji delati 5 let dlje, čeprav so že izpolnili pogoje za upokožitev. Takšno prisiljeno podaljševanje delovne aktivnosti ob že izpolnjenih pogojih za upokožitev se predlagatelju zdi neprimerno.

Vlada RS je preučila navedbe in utemeljitve predlagateljev zakona. Kot izhaja iz same koalicijske pogodbe Vlade RS, je dvig odmernega odstotka na 63,5 % v štiriletnem prehodnem obdobju eden izmed ključnih ciljev, zato predlogu zakona glede vzpostavitve krajšega prehodnega obdobja Vlada RS ne nasprotuje, predlaga pa, da se le-to določi v obdobju štirih let in ne treh, kot je predlagano v predlogu zakona.

Kljub želji po zagotavljanju čim višje socialne varnosti upokožencem, je namreč potrebno pri dvigu odmernih odstotkov iz 57,25 % na 63,5 % upoštevati tudi naravo pokojninskega sistema, ki pa ne omogoča hitrih sprememb. Vse spremembe pokojninskega sistema morajo namreč biti vpeljane postopno, učinkovati pa morajo za naprej ter ob ustrezno dolgih prehodnih obdobjih. Za zagotavljanje večje pravičnosti do vseh deležnikov sistema je zato potrebno, da se tudi višje pravice zagotovijo postopoma ter ob ustrezno dolgem časovnem obdobju.

Ob spreminjanju zakonodaje lahko zakonodajalec položaj pravnih subjektov v različnih zaporednih časovnih obdobjih uredi različno, pri čemer to samo sebi ne pomeni kršitve načela enakosti. Vendar pa pri uveljavljanju nove zakonodaje ne sme priti do nesorazmernih posegov, ki bi lahko med zavarovanci, ki so se upokožili v letu pred uveljavitvijo zakona ter v letih tik po uveljavitvi zakona, povzročile nesorazmerno velike razlike. Primernost ureditve je torej potrebno gledati z vidika celotne populacije in ne zgolj posameznikov, ki so tik pred upokožitvijo, zato menimo, da je štiriletno prehodno obdobje za dvig odmernih odstotkov pravičnejše z vidika upokožencev, ki so se že ali se še bodo upokožili pred morebitno spremembo zakona.

Prav tako je potrebno opozoriti tudi na finančne posledice predloga zakona, saj bi le-te v primeru triletnega prehodnega obdobja in ob predvidenim povišanim primanjkljajem zaradi posledic epidemije COVID-19 obremenile proračun RS v večji meri, kot bi znašala obremenitev, če bi se odmerni odstotek dvignil postopoma v štirih letih.

Glede na navedeno Vlada RS podpira predlog spremembe zakona, vendar bo v zakonodajnem postopku pripravila ustrezne amandmaje, ki bodo zasledovali cilje koalicijske pogodbe na način, da se bo dvig odmernih odstotkov na 63,5 % uveljavil v štiriletnem prehodnem obdobju.